Ч. 271 (11.621). Львів, субота 7. грудня 1929. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Не вистарчить, що Ви виповіли у ПЗУВ обезпечення 1/3 части вартости своїх будинків і її обезпечили в Т-ві взаїмних обезп. „Дністер". Ви ще мусите найдальше до дня 25. грудня ц. р. викупити свою будинкову полісу в „Дністрі" на 1930 рік, бо інакше Ваше обезпечення в „Дністрі" буде неважне і в цілости перейде до ПЗУВ.

Чи Ви найдете ще яке оправдання або вимівку, коли хоч один раз не купите набілу і масла в склепах „МАСЛОСОЮЗУ"?
Якщо так, то напишіть нам, а ми евентуальні недомагання усунемо.

Українські Діточки!
Просіть, і щоби **св. Миколай** приніс Вам дарунки та окраси на ялинку тільки з одинокої української фабрики цукорків
1025 1—2
„Фортуна Нова"
у Львові, вул. Кордецького 23.

Сумерк російського комунізму.

Львів, 6. грудня 1929.

Права опозиція в російській комуністичній партії скапітулювала. Точніше кажучи, скапітулювала не опозиція, а її лідери. Але сама ідея, за яку боролась цим разом права опозиція з Бухаріном, Риковим і Томським на чолі, не провалилась. Навпаки, вона найшла дуже багато своїх визнавців у масі робітництва і в численних партійних, рядових робітників на місцях. Сама комуністична преса стверджує, що *„їхні теорії* (цебто теорії правих опозиціонерів — Ред.) *гуляють у лавах партії в країні*" („Комуніст" з 26. листопада ц. р.). І власне цього „гуляння" найбільше боїться теперішні переможці правих опозиціонерів. Чому? — На це питання саме й хочемо дати коротку відповідь.

Перед роком приняли російські комуністи плян пятилітньої господарки. Цей плян мав довести більшовиків за пять літ до небувалих досягнень на полі індустріялізації цілого СРСР. Минув рік від приняття пляну і рівночасно рік незвичайно бистрої, інтензивної його реалізації. І що показалось? Показалось, що більшовики взялись за непосильні для себе експерименти. І тільки експерименти! Про це пишуть однодушно всі кореспонденти закордонних ґазет, як невтральні, посторонні обсерватори, нічим у внутрішньопартійній боротьбі більшовиків незаінтересовані. На сторінках „Діла" передавали ми своєчасно погляди на внутрішнє господарське положення у СРСР відомого кореспондента „Берлінер Тагеблятту" Шеффера, тепер усуненого зі СРСР, а далі кореспондента „Праґер Пpессе" Шрома і накінець кореспондента віденського щоденника „Нае Фрае Прессе" інж. Бассехеса. Всі вони стверджують, що по році інтензивного переводження пятилітнього пляну індустріялізації стало життя в СРСР невиносимим. Величезна харчова кріза, недостача промислових продуктів першої необхідности для міста й села (як матерій, шкіри, полотна і т. д.), великанський брак помешкань по містах, цілковите потоптання найпримітивніших вимог гігієни як у місті так і в селі є найнагляднішими доказами зближаючогося чимраз бистріше краху комуністичної господарки.

Один рік індустріялізації згідно з пятилітнім пляном довів до того, що селянські індивідуальні господарства завдяки більшовицькій політиці найшлися в руїні. Висувані проти них колективні господарства у своїй доходности цілковито завели. Але незважаючи на те, головний контингент податків на реалізацію пятилітнього пляну індустріялізації мусить доставити таки село і то село не сколективізоване, а те, що веде індивідуальну господарку, дарма, що зруйноване. Тому нічого дивного, що це село, як кажуть більшовики, „куркульське", починає протиставитись активно сільсько-господарській політиці комуністів. Воно не цурається вже й актів терору. Ще гірше представляється тепер справа з робітництвом. Реалізація пятилітнього пляну індустріялізації вимагає незвичайного напруження від робітника, особливо у важкому промислі. І не тільки напруження, але й самопосвяти. З робітника примусово стягають великі податки на індустріялізацію, побільшують для нього працю, але натомісць не дають йому за це ніякої рекомпенсати. Ні життєва стопа робітника від цього не підіймається, ні його душевний настрій не підноситься. Навпаки через надмірні податки, його плата стає меншою, а через те й його побут з дня на день стає гіршим. Він дістає хліб в обмеженій скількости і тільки на карточки, матеріял на одіж так само і то матеріял найгіршої сорти, тому не може взагалі добути, а про якінебудь гігієнічні потреби в житті не може й думати. Культурні вимоги робітника обмежені виключно до комаґітки. Словом радянський робітник бідує в „робітничій державі" так, як ніколи не бідував при старім режімі.

Права опозиція бачила всі ці страшні явища дійсности і тому поборювала і сільсько-господарську політику Сталіна з її руйнуванням індивідуальних господарств і промислову політику з непосильним форсуванням розбудови важкого промислу при цілковитій недостачі капіталу та неналаджености і невистарчальности таких ділянок промислу як текстильна та сільсько-господарська. Тому цілком природним є факт, що „теорії" опозиції „гуляють" у лавах партії та в масах робітництва і навіть селянства.

І хоч Бухарін, Риков і Томський, лякаючись долі Троцького і Зіновєва, скапітулювали, то їх ідеї зактуалізувались. Сама дійсність понесла їх у масу. А ця маса, з дня на день голодніша і з дня на день чим раз менше одіта, а до того стероризована більшовицькою адміністрацією, покищо тільки спорадично і тільки декуди розпучливо реаґує на комуністичні експерименти крівавими відрухами. Та це виключене, що голод і нужда зактивізують цілу масу і в усіх закутках СРСР. А що тоді? Комуністи відчувають, що до цього може дійти, але засліплені фанатизмом йдуть далі в обійми невідомого. Стоячи над пропастю, мобілізують та скріплюють тільки армію чекістів, яка має їх боронити. Досі вона їх боронила успішно, але чи зможе боронити далі? Бо не можна забувати, що хоч чекісти мають все, чого душа забажає, бо ходять все ситі, добре одіті та вдоволені, то всеж не виключене, що й між ними найдуться такі, що стануть в обороні нещасного населення.

Капітуляція провідників правої опозиції — це не поладнання внутрішньої скрути в СРСР, але навпаки її загострення, загострення не на верхах, а в низах, у масі.

Коли до всього сказаного додати ще останні акти більшовицького терору, доконуваного масово і з пімсти на всяких, як комуністи кажуть, „контрреволюціонерах куркульського", отже сільського типу, коли додати розстріли численних урядовців більшовицьких заграничних представництв теж за їх „контрреволюційні" звязки, а далі ще й значну скількість таких, що вирвавшись за кордони СРСР в характері урядовців усяких торговельних і політичних представництв, тепер не тільки відмовились вернути до СРСР але й стали в ряди активних поборників комуністичної диктатури, то ясним стане, що в СРСР починається сумерк комунізму.

Навіть з таким жестом самопевности і завадіяцької зарозумілости заініційований і ведений воєнний конфлікт з Китаєм у Манджурії не свідчить про що іншого, як тільки про сумерк російського комунізму. Більшовики, нездатні до ніякої війни, намагаються своїми бравурними, але й з найбільшою напругою доконуваними воєнними демонстраціями примусити Китай до чимскорішого поладнання справи мировою дорогою. Можливо, що це їм удасться. Але це цілковито не свідчить про їхню силу, тільки про слабість Китаю, що ще не вспів як слід сконсолідуватись.

Добродійність у цифрах.

Під увагу нашій громаді

Від часу до часу розніжниться українська громада для творів своїх попередників, для українських установ і щедрою рукою сипне... проектами, як добути гроша на вдержання тих установ, на їх розріст, на поширення їхньої діяльности. З річевих причин, а саме тому, що найбільші бюджетові видатки з усіх культурно-освітних установ виказує „Рідна Школа" то й увага винахідчиків крутиться найчастіше біля цього товариства. Переставляючи речення чи слова в давніших проектах відкривається Америку, а це відкриття заєдно кінчиться тим, що треба **дати гроші** без огляду **на форму,** під якою це має статися. Нарікається на клич „дай та дай", який безнастанно кидається. Але менше звертається уваги на те, як той клич переводиться у життя. Візьмім під увагу цей рік, який у т-ві „Рідна Школа" почався з вереснем 1929 р.

У вересні зложили українці з усіх земель під Польщею в касі Головної Управи на потреби „Рідної Школи" 8.231 зол. 76 сот.; з того в Галичині 7.778 зол. 51 сот., а в жовтні ц. р. 7.195 зол. 54 сот.; з того в Галичині 6.640 зол. 42 сот. Стільки прийшло на покриття бюджету, що виносить понад 2.000.000 зол. Сама Головна Управа має видатку на львівські народні школи, на фахові, на підмоги Кружкам 35.000 зол. місячно, а на це дістає 8 згл. 7 тисячів на місяць. Не аби-яка пропорція!

Скажете: по деяких повітах є свої школи і гроші йдуть у першу чергу для них. Так, правда. Але поминувши те, що школи по повітах так само ледви клигають, слід спитати, де є ті повіти, що не мають ніяких шкіл на утриманні! Я не говорю про Березів з 25.40 зол. у вересні чи 49.20 зол. у жовтні, про Горлиці з 39.30 зол. у вересні, чи 37.30 зол. у жовтні, або про інші подібні. Але як вияснити, що у вересні зложив цілий повіт Заліщики (в зол.) 55, Скалат 50, Камінка 45.48, Рудки 42, Теребовля 40, Рава Руська 30, Косів 10, Любачів 9.50, Підгайці 7, а Городок **нічого;** або в жовтні цілий повіт Снятин 46, Бібрка 40.50, Зборів 38, Сокаль 25, Сколе 22, Підгайці 8.60, Товмач 5, а **Городок і Любачів нічого.** Чи вимерли або пішли в інший табор українці міст Богородчани, Городок, Добромиль, Камінка, Косів, Підгайці, Рава Руська, Рудки, Скалат, Сколе, Товмач, що за ті два місяці не вплинуло від них ані **сотика!**

Що сталося у вересні в Жовкві, чи в жовтні у Любачеві, Снятині, Ярославі, що тамошні громади не надіслали ані одного сотика? Або чим так зубожів Зборів, що у вересні прийшло відти 3 зол., чи Сокаль, який у жовтні спромігся на 2 зол. Таж Берестє Литовське прислало у вересні 70 зол., а Тарнобжеґ 30; Познань прислав у жовтні 226.80, а Хойніце 70 зол., а одна жінка з Боянця коло Мостів Великих, яка не бажає, щоб її імя подавати до відома — 300 зол.!

Що-ж на це ті, що оглядають „Рідну Школу" щодня своїми очима? Дають раду, критикують? — Це не важка робота, особливо коли

В неділю 7. грудня ц. р. в салях Нар. Гостинниці
Чайний Вечір
„Червоної Калини".
Добровільні датки на фонд „Літопису Червоної Калини".
1012 1—1

зілом не показується, як треба робити. Хочете завалити „Рідну Школу"? — А що поставите на місць неї? Скажете, що наближається зима, треба опалу, одежі, обуви. Цього треба і у Львові! А всеж таки — Львів дав у вересні 2.725.80 зол., а в жовтні 2.535.94 зол., не вчисляючи того, що зложено в Кружках.

Коли минулої осені по мойому відчиті у маленькому місті Ґвілинґ стейту Вест Верджіне вложили принві українці 51 дол. на „Рідну Школу" і я думав, що це богато, то присутний на салі словак (лікар д-р Ґайдош) промовив так до зібраних: „Минулої неділі зібрали ми, словаки, на наше приватне шкільництво на Словаччині 500.000 долярів, а ви даєте 51 доляр і хочете будувати рідну культуру? Мені соромно, що з мойого міста йде на ту ціль усього 51 дол., тому я додаю 49". І не питали словаки, хто там на Словаччині тими школами порядкує. Головне те, що вони є. В нас інакше: або так, як я хочу, або ніяк. Це тоді, коли ми боремося за істнування. Очевидно — це також засада, але не мудра.

Незабаром покажемо, як воно було в листопаді.

Лев Ясінчук.

З Буковини й Бесарабії.

„Денервуючий ритм і жабяче квакання".

Оклики українських селян: „Дайте нам нашу українську школу", „повторювані до безконечности", порівнює „Трібуна" (новий румунський дневник у Чернівцях) з денервуючим ритмом коліс поїзду підчас їзди або й галасом жабячого концерту".

„Віримо панам — пише „Час" — із ґазети „Трібуни" і з трибуни національ-цариністичного свята, що домагання українського населення їх денервують по однім році. Перед роком співали вони як соловейки, кували як зазулі: „Українському народові належиться його рідна школа". Ще й тепер уганяється по наших селах посол Якобан і жайворонком припадає, але на святі зробився із зазулі перед роком вудвудом і поза два слова: „Буде, буде", нічого не вмів заспівати про українську школу.

Маємо надію, що це останній раз денервує всяких панків у роді Якобана і сп. справедливе домагання українського народу: українська школа".

„Запорожець за Дунаєм" у Кишиневі.

В дні 1. листопада ц. р. відбулася в найбільшім кишиневськім театрі „Експрес" вистава опери С. Артемовського „Запорожець за Дунаєм", що мала всі признаки сензаційної вистави. Вже на годину перед її початком вся вулиця перед будинком театру була залита народом. Це збиралися всі ті, що не встигли ще були купити собі білету вступу. Очевидно, велика маса народу відійшла без білетів, бо театр вміщає тільки 1.5000 душ. Сама вистава пройшла надсподівано гарно — під невмовкаючі оплески публики. Диріґував оперою український композитор Микола Бойченко, у виставі брали участь переважно артисти ріжних опер, у тому числі п-і Яцентківська, співачка петроградської опери (в ролі Оксани), п-і Пашук (в ролі Одарки), п. Сіомин, бас клужської опери (в ролі Івана Карася), п. Крижанівський (в ролі Імама). Гураган оплесків збирали теж українські балетмайстри п. Лещенко і п. Закіт. Задоволена публика домагається поаторення вистави і це хіба найкращий доказ, що наш „Запорожець за Дунаєм", музику якого переробив проф. петроградської консерваторії Г. Яцентківський, зробив на інтелігентну публику Кишинева якнайкраще враження. Представники культурних установ Кишинева побажали перекладу опери на румунську мову, до чого трупа, яка приготовляє й інші вистави в українській і російській мовах, вже приступила.

Також розпорядок.

Стрільний порох для ловців можуть усі трафіканти продавати, крім національних меншостей. Черновецький „Форвертс" приносить у цій справі комунікат великого ґенерального штабу, в якім він повідомляє префектуру, що на основі прохання ґенеральної дирекції монополів, стрільний порох можуть продавати всі спеціяльні дебітанти столиць повітів, крім національних меншостей. Чи не рівноправність?

ЗА ОКЕАНОМ.

Автомобілями з Канади до Галичини.

Англійська корабельна компанія „Вайт Стар Лайн" приготовяє нарік велику прогульку з Канади до Европи. Це буде прогулька власників автомобілів і їх гостей. З автомобілями поїдуть вони кораблем до Европи, а там далі будуть вони подорожувати вже на автомобілях. Також деякі українці з Канади прилучуються до тої прогульки і поїдуть своїми автомобілями до Галичини.

Чому перепав посадник Олифанту Хиляк?

При виборах в Олифанті, Па., на посадника міста перепав цим разом довголітній посадник Олифанту, українець Юрій Хиляк, а вийшов ірляндець Кілкален. Українці стратили місце свого посадника тому, що йшли при виборах за мало солідарно, бо не були як слід підготовані, тимбільше, що вірили свято в свою перемогу. Ірляндець Кілкален переміг тому, бо солідно й завзято приготовлявся до цієї перемоги. В раді міста Олифанту буде все ще таки половина (6) радних українців.

Найліпші середники до плекання зубів.

ODOL Cº S.A. LWÓW

Українець виграв великі гроші.

Юрій Ковальчук, секційний робітник з Гакет, Альберта (Канада), виграв 80.000 дол., купивши льос з кінних перегонів в Анґлії. Розуміється, таке щастя дуже рідко трапляється, але видно, Ковальчук мав цим разом дійсно рідке щастя. Ковальчук чотири тижні тому випав з моторового візка на залізничій лінії та зломив кілька малих кісток у нозі. Тому вістка, яка наспіла про велику виграну, застала його в ліжку. Він ще не знає, що з грішми зробить.

Жертва раду.

В Орендж, Н. ДЖ., померла одна з 5 робітниць „Юнайтед Стейтс Радіюм Корпорейшен", Квінта Мек Данелд. Як відомо, ту корпорацію оснував був українець, д-р Сохоцький котрий сам затруївся і помер перший тому два роки. З 5 робітниць, які були теж затроїлись, тепер померла перша. Всі вони одержали відшкодування по 10.000 дол. і досмертну платню по 600 дол. річно.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Українські переселенці в Новому Світі.

(Докінчення.)

„Рідна Школа" й еміґрація. — В незнану дорогу.

Обличча кожної нації виявляє найкраще її орґанізованість, її установи. Орґанізація сціплює розсипані одиниці в однонапрямне тіло. Через свої установи нація перероджується, при їх допомозі наближається до своєї мети, якою — беручи загально — мусить бути добробут, політична воля, господарська незалежність. Скількість і якість орґанізованих установ свідчить про внутрішню силу даної нації.

У свойому розвитку зорґанізував український нарід поважні установи, які в меншій чи більшій мірі при всяких перешкодах чи невдачах посувають націю в її змаганнях уперед. Та, коли економічні орґанізації поступають і кріпшають своїм власним розгоном, то культурно-освітні орґанізації вимагають сумлінного, теплого відношення до них з боку кожного свідомого громадянина. Особливо уважливого піклування потрібують ті установи, яких істнування є політичною й життєвою конечністю, які розрослися понад внутрішню силу саме внаслідок тої невідхильної конечности.

За установу життєвої, необхідної конечности уважає український нарід на Західній Україні „Рідну Школу". З огляду на її значіння та з огляду на її великанський бюджет, на неї йде львина пайка всіх добровільних датків. Одначе всі вони показалися невистарчаючими з огляду на надзвичайний зріст числа створених приватних шкіл в р. 1927 з одного боку, а наслідком стихійних нещасть, що немов сприсяглися й повертали рік за роком та обезсилювали населення — з другого боку. Дійшло до того, що в р. 1928 виказував біланс „Рідної Школи" 100 тисяч золотих довгів. Еміґрація, головно в Злучених Державах і Канаді, яка живе там у поважному числі, почала зменшувати свою допомогу для тої установи з року на рік, а то по причині зросту власних місцевих потреб та наслідком високої допомоги жертвам, що потерпіли від ударів природи (голод, повінь, недорід).

Тоді „Рідна Кола" звернула всі свої надії на „край", головно на Східну Галичину, а з другого боку постановила звернутися живим словом через свойого відпоручника до Еміґрації. „Рідна Школа" числилася з тим, що Америка не має настільки відповідних сил, щоб могла когонебудь посвятити виключно для орґанізування допомоги для неї. Числилася й з тим, що живе й вичерпуюче листування з поодинокими людьми чи орґанізаціями може не доходити до ширшого загалу. Цей загал може вправді знати „Рідну Школу" з назви, але певно не визнається як слід у всіх дрібничках, які конечно треба знати, щоби виробити в собі сильну волю не складати жертви, а постійно, добровільно, з глибини переконання с а м о о п о д а т к у в а т и с я. Числилася й з тою обставиною, що на еміґрації кожний, хто має там працю, має якийсь лишок тоді, як у нас вистає ледви на скромний прожиток, що з того лишка при розумінні самої справи можна частинку віддати на виховання української дітвори та, що навіть малі датки з Америки дають при перерахуванні на польську валюту великі суми.

Беручи на увагу і всякі несприятливі умовини (кошти дороги й удержання, домашні невигодини серед еміґрації тощо), — всеж таки стала „Рідна Школа" на тому, що мусить від неї виїхати окремий делеґат. Інші центральні установи ріжно дивилися на справу виїзду окремого делеґата від „Рідної Школи", та „Рідна Школа" маючи до вибору: або соромно впасти і спричинити нації необчислиму шкоду, або бодай набрати повітря на дальше життя, — рішилася таки навязати безпосередні зносини з Братами, що живуть як еміґранти в Злучених Державах і Канаді. Деякі центральні установи допомогли не тільки морально (радою й заходами), але причинилися в значній мірі до сфінансування поїздки делеґата.

Щодо особи делеґата, опінія відповідальних чинників погодилася на мене.

Після літ орґанізаційної праці в такому замітному товаристві, як „Рідна Школа", я зазнав неабиякої чести: провідні чинники наділили мене довірям і поручили виїзд до Америки. Я мав виїхати до тих, що перед роками покинули Рідний Край, вигнані звідти недолею і злиднями; до тих, що серед найбільш невідрадних умов виросли на свідомих і вірних горожан Америки, а при цьому на добрих громадян власного народу, того, з якого походять. Мав я їхати до тих, що не тільки створили на чужині своє рідне життя бодай у поменшеному обємі, але й цілими роками піддержували Рідний Край у важку історичну годину.

З листування, яке я вів від „Рідної Школи" зі заморськими діячами, громадянами та орґанізаціями, далі з американсько-української преси, яка часом попадала до краю, я витворив собі був погляд, що при тому хаосі й розбитті, яке запанувало серед невеличкої розмірно частини українського народу на величезних просторах Америки при загальному недовірі до всяких „делеґатів", — моя будуча праця буде незвичайно важка (коли загалом буде можлива). Один з діячів, що знав Америку, якого я запитав про його погляд на мою будучу „виправу", потішив мене тими словами: „Коли хочете скомпромітуватися, то їдьте". Ані одна з 26 українських орґанізацій в Америці, до яких звернулася „Рідна Школа" по раду, ані один з видніших тамошніх діячів, не відповіли ані слова. Я бачив, що мій приїзд до Америки нікому з тамошніх чинників непотрібний, а може й небажаний. Та — цінячи занадто високо ту установу, якій я віддав стільки сили, — я відважився на все.

Дня 14. серпня 1928 я покинув Львів, а 26. серпня станув уже на незнаній мені землі Вашинґтона, в Ню Йорку, серед зовсім відмінних, чужих мені обставин. З уповноваженнями від моеї установи в кишені, з безмежною тугою в серці, з горячим бажанням виконати моє діло як найкраще та зі страхом перед невдачею.

—

Від Редакції. Друковані тут фейлетони п. Л. Ясінчука є частиною книжки, яка появиться цього місяця п. з. „За океаном".

На східні теми.

Огляд подій за листопад.

Найважнішою подією далекосхідньої політики в цьому місяці є безперечно проголошення *Таджикістану* союзною республикою СРСР. Мало хто знав про істнування в складі СРСР. дотеперішньої автономної таджикістанської республики, яка раптом піднесена на висоту союзної республики на рівень з Україною. Яка-ж причина такої метаморфози?

Таджикістан складається зі східньої частини Бухари, частини Самаркандської области й т. зв. російської частини Паміру. Кордони Таджикістану в більшій своїй частині є спільні з Афґаністаном і т. зв. англійським Паміром. Виділення цієї округи в „самостійну" республику, тісніше звязує її з центром радянської „федерації", потрібне для Москви з двох причин: поперше для доцільнішого культивування на цьому терені бавовни (мається тут багато пригідних просторів під управу бавовни), подруге терен цей набирає першорядної ваги для більшовиків у політичних цілях, як замирення Туркестану так і більшовицької пропаґанди в Індіях. Зміни в Афґаністані після упадку Аманули й Габібули, заініціювали політику менше прихильну для Совітів і тим Афґаністан став для Москви тереном менше придатним для антибритійської пропаґанди; більше того в Афґаністані Надір-Хана тубильче населення Туркестану бачить (може й безпідставно) підтримку в боротьбі з червоною окупацією. Відділення центрального Туркестану від Афґаністану й утворення центру антибритійської пропаґанди, звязаної безпосередньо з Москвою, — це ціль утворення „самостійного" Таджикістану. В останні часи більшовики уділяють багато уваги туркестанським справам, так напр.: на весні 1930 року має бути закінчена будова залізниці, яка лучитиме Туркестан з Сибіром. Коли до цього додати скріплену діяльність III. Інтернаціоналу на терені Індії, то ясним стане, що Таджикістан є аванґардом в акції на південний схід.

Китайсько-більшовицька війна, яка досі велася у формі дрібних граничних сутичок — увійшла в рішаючу фазу. Більшовицькі війська раптовно заатакували китайців і посунулись на пару сот кільометрів, гадаючи таким чином „побідно" закінчити війну, яку неможливо провадити на довшу мету. Сподівання на повстання під проводом комуністичного відлому Куомінтанґу завели, нанкінському урядові вдалося його вже майже зліквідувати, таким чином для червоної армії не було іншого виходу як тільки самостійний виступ. Всі відомости кажуть про те, що війну старатимуться скоро зліквідувати як китайці так і більшовики, які дійшли переходово до „побіди", так потрібної для уряду з огляду на внутрішній фермент. З посередництва німців у справі помирення воюючих сторін виявилося, що більшовики старатимуться полагодити конфлікт дорогою безпосереднього порозуміння з мукденською владою, не бажаючи входити в переговори з нанкінським урядом. Зокрема радянський уряд боронитиметься проти висування справи мирових переговорів на міжнародню конференцію. Вихідним пунктом переговорів Совіти уважають привернення „статус кво" на східньо-китайській залізниці.

В арабському світі важною подією є заманіфестування англійцями своїх симпатій до арабів, заповідженням переговорів з Іраком, який недавно визнала Ліґа Націй як незалежну державу.

Заповідження переговорів є продовженням політики кабінету Мекдональда, який у вересні ц. р. повідомив баґдадський уряд, що Анґлія готова підтримати справу приняття Іраку до Ліґи Націй в 1932 році. Рівночасно Анґлія зобовязалася поінформувати Ліґу Націй про свою постанову зректися прав і привілеїв, які мала на підставі трактату з Іраком з 1927 року і до 1932 року мала підписати трактат з Іраком на взірець проекту анґльо-єгипетскої умови. Останній виступ у парляменті державного секретаря анґлійського міністерства кольоній свідчить, що заповіджену умову з Іраком Анґлія має намір підписати вкедовзі.

Проект трактату приязни поміж Анґлією а Іраком свідчить про зміну анґлійської політики на Близькому Сході, зокрема у відношенні до арабських країв. Важним є факт, що знесення мандату над Іраком наступило безпосередньо не тільки після постанови про усунення анґлійських військ з Єгипту, але й зійшлося з останніми подіями в Палестині. Замісць підкреслення своєї незломної волі у відношенні до арабських країв і продовження своєї попередньої політики, Анґлія підкреслює, що власне примує до навязання приязних відносин з арабами.

В Палестині, правда, винні в жидівсько-арабських бійках були строго покарані, але не на довго це заспокоїло край, — розрухи знова виникли з попереднім запалом.

Реасумуючи причини анґлійської прихильности до арабів, треба сказати, що ключа її треба шукати в грізній поставі Ібн-Сауда короля Неджиду й Геджасу, патрона новітнього руху арабів.

Справа перетворення Індії в домінію, наразі рушила з мертвої точки. Консервативно-радикальний табор анґлійського суспільства, голосно протестує проти подібних затій уряду Мекдональда, вбачаючи в цьому крок до втрати Індії.

Крім тих кількох важніших фактів, листопад на сході не приніс нічого нового.

Л. Л.

EUMIG HARTLEY - то найвища кляса!!!
Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну льокальну стацію!
Сотки листів з подякою свідчать про нечуване пряно пробоєве, значіння цього радіового апарату на полі радіової техніки, тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіовий апарат!
Ґенеральне представництво:
ЛЕВ і ГЕНРИХ АППЕЛЬ
ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Найбільш актуальна справа.

ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ.

Зявзята боротьба між противниками демократичного правління і оборонцями парляментаризму в Польщі, яка що хвиля створює нові ситуації, останні гомінкі демонстрації, наростаюча боротьба з новоерським продажним москвофільством — відвернули на часок увагу українського громадянства від дуже актуальної тепер справи — шкільного плебісциту.

Шкільний плебісцит — це одинокий законний спосіб домагатися переведення української викладової мови у тисячах спольщених і зутраквізованих школах та введення української викладової мови в тих нових школах, де більшість шкільних дітей українська.

Зогляду на те, що плебісцитова акція попередніх літ не сповнила надій українського народу і не привернула українського шкільництва, — підношено питання, чи з уваги на те взагалі вказаним є переводити далі шкільні плебісцити. Думки були поділені: одні висказалися — за, а другі — проти шкільного блебісциту. Одні і другі мають певні підстави для свого становища.

Не тільки нерівний і згори некорисний для українського народу сам плебісцитовий шкільний закон, — але особливо виконний розпорядок до нього майже виключає всяку провірку і ствердження зловживань, бо „урядовою тайною" є те, хто і за які діти вносив шкільні деклярації за польською викладовою мовою в школі, а в слід за тим українському громадянству відібрана можність у леґальний спосіб ствердити, чи деклярації за польською школою взагалі внесені і якщо так, то які при цьому були зловживання.

Але чи вільно нам резиґнувати із шкільних плебісцитів? Чи краще буде, якщо не будемо користати з прислугуючого нам права? — На ці питання може бути тільки одна відповідь:

В обороні нашої української школи ми обовязані використати кожний закон, а в першу чергу т. зв. шкільний плебісцит! При плебісциті є нагода якнайкраще освідомити ширші верстви. При систематичній акції всякі надужиття з противної сторони не тільки не пригноблюють, але мають навіть виховуюче значіння: вони викликають завзяття, гуртують характери та переконують широкі маси, що не можна числити на нікого — тільки на себе самих, на свої сили, на безупинну боротьбу. До тогож факти з поодиноких громад (напр. Чесники та Обельниця, рогатинського повіту) доказують, що навіть при можливо найбільших зловживаннях можна віднести побіду, якщо із залізною консеквенцією поведеться боротьбу до кінця.

З другої сторони внаслідок занедбування шкільного плебісциту приходить застій у змаганнях за український характер наших шкіл, за українського вчителя, притуплюється чуйність громадянства на небезпеку істнуючих неукраїнських шкіл для українського молодого покоління і цілої нації; широкі маси поволи зживаються з істнуючим лихом та виказують чимраз менше відпорности. Попри те противники використовують нашу непорушність, виказуючи перед світом, що ми погодилися з істнуючим станом річи, бо вже не переводимо плебісцитів за українськими школами.

З таких причин не тільки вказаним, але й конечним є переводити плебісцити за українськими школами.

Місяць грудень — це місяць шкільного плебісциту. До кінця грудня мусять бути внесені шкільні деклярації за українською викладовою мовою по школах. Шкільні деклярації (по 3 сот. за штуку), брош. посла Целевича „Про новий шкільний закон" 50 сот. за примірник і брош. І. Герасимовича „На трівогу" з практичними вказівками (1 зол. 20 сот. за примірник) можна дістати в Правній Обороні при „Рідній Школі" у Львові, Ринок ч. 10.

Повітові і місцеві діячі повинні потворити Повітові і Місцеві Комітети й забратися до інтензивної плебісцитової акції. Крайна пора.

Іван Герасимович.

Бісмарківська концепція в польській політиці.

Ще один польський голос про українську проблему.

У польськім монархістичнім щоденнику „Слово", що виходить у Вильні, находимо в ч. 278 (з 1. грудня ц. р.) передовицю пера п. Адольфа Бохенського п. з. „Бісмарківська концепція у польсько-українських взаєминах". Підхід автора до польсько-українських взаємин, хоч і не вповні ориґінальний, то всеж до тієї міри цікавий, що ми подаємо статтю в інформаційних цілях у цілости. П. Бохенський пише:

Справу української меншини у Польщі можна розглядати із двох становищ. Маємо на думці ролю української меншини внутрі держави і її значіння у взаєминах між Польщею і іншими державами, а саме — Росією. Обі згадані проблеми є очевидячки у взаємнім звязку і впливають на себе. Одначе приймаємо, що роля, яку українська меншина могла би відограти внутрі Польщі є менше важна, як її значіння у міжнародніх взаєминах. На це складаються дві причини: факт, що українська мета себто виборення самостійности може бути здійснена тільки на підставі міжнародніх змін і що для цієї мети українці мусять підчинити своє становище до польської держави, а далі факт, що основним наказом польської державної раціі є сформулувати внутрішні проблеми так, щоби вони могли мати якнайбільше корисний вплив на нашу міжнародню ситуацію. Отже відношення польської держави до української меншини є тісно залежне від двох чинників: 1) від міжнародніх українських домагань і 2) від домагань польської державної політики в якнайширшому значінні.

Роля народу поділеного між кілька держав є зрештою в історії майже завсіди наскрізь міжнародньою і залежною від політичних комбінацій між цими державами. Клясичним прикладом є тут Польща між Австрією, Росією і Прусією. Адже відомо, що відношення заборчих держав до Польщі переходило найріжнородніші фази, починаючи від безоглядної асиміляції через автономію до персональної унії і до надії на повну незалежність. Отак кожна з тих фаз була майже завсіди функцією якоїсь міжнародньої ситуації.

Так наприклад пулавська політика Олександра I-го з 1805 була спричинена можливістю конфлікту з Прусією і розвілялася разом із цією констеляцією. Протипольське становище Бісмарка з 1863 р. було обумовлене змаганням, щоби використати польську справу для створення перемиря між Прусією і Росією. А маніфест двох цісарів розясняється бажанням зашкодити цій-же Росії, посередньо і безпосередньо. Подібно, як колись польська справа, так нині українська проблема є важним чинником у міжнародніх взаєминах. Маємо намір тут задуматись: 1) над ролею, яку повинен відограти той чинник зі становища польської державної раціі, і 2) над головними доманнями української державної раціі супроти Польщі, Росії і взаємин між цими двома державами.

Коли річ іде про ролю, яку український чинник може відограти у взаєминах Польщі з іншими державами, то вона може бути двійна. Українська ірредента в Польщі як і в Росії може витворити в тих державах розуміння спільної небезпеки і причинитись до їхнього порозуміння. (Є це саме роля, яку в думці Бісмарка мав відограти польський елемент у взаєминах між Росією і Німеччиною). З другого боку українська меншина може стати важним дефензивно-офензив-

Дентист-стоматольог
Д-р Степан Дмоховський
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 35. — Тел. 79-72.
ПРЕЦЕЗІЙНА ДЕНТИСТИЧНА ТЕХНІКА. — ПОРЦЕЛЯНОВІ КОРОНИ.
АПАРАТ РЕНТҐЕНА.
784 16—30

ним чинником у руках польської держави, чи то служитиме до оборони перед Росією, чи то навіть до розложення цієї держави. Була би це реалізована розвязка з 1920 р.

Згадані дві можливости є клясичні в історії кожної меншини, що находиться одночасно в двох державах. Вони вичерпують майже зовсім історію польського народу як міжнародного чинника в добі після „розбіорів“. Отже з одного боку маємо порозуміння трьох заборчих держав основане на спільній польській небезпеці, як Метерніхівське з 1833 р. пізніше Бісмарківське, з другого-ж маємо чимало прикладів звязання польської справи з одною із держав проти другої. Була це — згадати тільки найбільше характеристичні моменти — політика Олександра І-го, політика Австрії й Німеччини в часі світової війни. Так само українська меншина може послужити або до порозуміння між Польщею і Росією і стати жертвенним козлом цього порозуміння, або стати союзником Польщі в її історичнім двобою з Росією.

Обі ці концепції є нині в воздусі. Нехай би їх можна здійснити при сприятливім збігу обставин? Та виринає рішаюче питання: яка з них більше відповідає домаганням польської державної рації.

Коли річ іде про концесію Бісмарка, себто про використання української справи, щоби створити порозуміння між Польщею і Росією, то до речі буде згадати одну історичну ситуацію. У часі світової війни Бісмарківська концепція принесла в остаточнім висліді фяско. Не вважаючи на спільну польську небезпеку не вдалося оминути конфлікту між Німеччиною і Росією. Тоді, у рішаючій хвилині Бетман і Людендорф забажали здійснити другу концепцію і зробити з Польщі союзницю в боротьбі з Росією. Та все було запізно. Давня політика Бісмарка помстилась і польська армія не станула поруч німецької армії. Фяско було очевидне й повне. Ідея Бісмарка не принесла ніодної із споліваних користей, зате принесла менше чи більше непередбачених розчарувань.

Бісмарківської концепції боронять нині, як відомо, Національна Демократія і деякі чинники серед партії ББ. Найясніше представив її Зиґмунт Березовський у своїй цікавій брошурці про закордонну політику Польщі. Національна Демократія і чинники зближені до неї, — коли річ іде про закордонну політику — лякаючись, зрештою вірно, конфлікту з Німеччиною, бажають зберігти добрі взаємини з нашим східним сусідом.

Одним із кріпких способів утримання тих добрих взаємин мало би служити порозуміння в українській справі і спільне придавлювання її в обох державах. Скажім, що СРСР пішов би на таку комбінацію. Посіто сед нон концессо. Ще й тоді успіх цієї комбінації був би тісно залежний від можливости, чи вдасться по вік утримати добрі взаємини з Росією. Бо коли приймемо, що до конфлікту з Росією не прийде ніколи, тоді одночасно приймаємо, що український елемент не матиме для Польщі вартости як союзник. Якби все-ж таки до конфлікту прийшло, наслідок бісмарківської концепції був би однаково фатальний як наслідок німецької політики супроти поляків. Сумнівна користь перемінилась би тоді у фатальну шкоду. Отже доля цієї концепції залежить від того, чи можна сподіватись зі Сходу вічного миру. Бо в протилежному разі та концепція є хибною і мала би свою підставу тільки тоді, коли всі спроби угоди з українцями (спроби, якої досі ще не почали приноровлювати) показались безумовно безплодними.

Це перша частина статті. Другу її частину подамо завтра.

Летунська катастрофа в Скнилові.

На військовім летунськім майдані в Скнилові підчас вправ літак підпор. Мечиковського наїхав крилом на чоловий літак. Наслід. зударення при скорости 140—160 км. на годину оба літаки впали на землю. З під розтрощених апаратів видобули трупи сержанта-пільота Комарніцького й обсерватора Мостовського. Підпр. Мечиковський, коли вже його літак падав на землю, відвязав пас, та це не ухоронило його від удару в голову та поломання ніг. У безналійному стані відвезли його у шпиталь.

Відкриття соймової сесії.

Приготовання до відкриття. — Промова марш. Дашинського.

Відкриття соймової сесії було заповіджене на 12. год. вполудне. Вже на годину перед відкриттям почали збиратись товпи цікавих перед соймом. Всі вулиці, в околиці сойму, обсаджені поліцією. В соймовому будинку змобілізована вся соймова охорона (т. зв. маршалківська сторожа). На кілька мінут перед 12. всі посли зібралися в комплеті. Ситуація доволі напружена, бо ніхто не знає, як розвинуться події. Дипльоматичні льожі в соймовій салі виповнені. Так само повна льожа журналістів. Точно в 12. годині марш. Дашинський відкриває засідання, відчитуючи декрет президента про відкриття і розпорядок про відложення сесії.

Засідання дня 31. жовтня — казав марш. Дашинський — не могло відбутися наслідком відомих подій, яких не хочу обговорювати. Ці події кажуть мені висловити ось які думки: Наша армія окружена пошаною і любовю, памятаємо її геройські зусилля і її жертвенно пролиту кров в обороні границь і незалежности нашої молодої держави. У випадку війни армія є збройним раменем народу для відбиття нападу зовнішнього ворога. Польський жовнір присягає „стояти на сторожі конституції“ і підлягає законам і Президентові Річипосполитої. Всі армії цивілізованих народів тримаються здалека від політики. Меч є аргументом супроти ворога, але ніколи супроти народнього представництва.

Далі марш. Дашинський заявив, що ця сесія має перед собою два великі завдання, а саме: упорядкування фінансової господарки і ревізії конституції. „Сойм — казав дослівно марш. Д. — довершить зміни конституції, якщо йому дадуть на це час“. З черги присвятив він кілька слів памяти померлого французького державного мужа Клеманса і двох померших послів, а то: пос. д-ра Райха і Мацеш. Накінець відчитав цілий ряд законопроектів, внесених урядом і заповів експозе міністра фінансів Матушевського. В тій хвилі ввійшли на салю премієр Світальський, міністри Складковський, Цар і Матушевський. В год. 12.40 на трибуну вийшов мін. Матушевський і приступив до виголошення експозе.

Мін. Матушевський м. і. сказав, що фактами, які характеризують теперішній час, є грошова скрута та кріза цін. Грошова скрута викликала скоре темпо нової творчости. Цей обяв є в усіх державах, тому для Польщі буде корисним, коли вирівняє або зменшить ріжниці в кред. доріжні. Польща багато грошей потребує на відбудову. Другим корисним наслідком грошової крізи є здержання розвитку нового виробництва, яке може бути уґрунтуванням підприємства на сильніших ніж досі основах. Третім корисним наслідком грошової скрути є обмеження кредиту для форсування споживання. Там, де кредит мусів бути дорогий, там ужиткування його для збільшення споживання було грізним явищем Причиною крізи є теж ріжниця між цінами збіжа та бараболь і цінами промислових виробів. Проєкт бюджету, предложений соймові, міністр оснував на цьогорічних цифрах, отже на реальних цифрах. Зріст позиції неминучих видатків майже о 60 міл. спричинив зменшення інших видатків, а саме закинено розпочинання всяких інвестицій, а сконцентровано всякі старі. Вкінці міністр каже, що справу реформи податків і урядничих платень можна полагодити лише створенням нових джерел доходу.

Після експозе мін. Матушевського заряджено годинну обідову перерву. На пополудневім засіданні у заг. дискусії над бюджетом перший промовляв пос. Недзялковський (ППС). Він сказав, що соціялісти не мають довіря до щирости плянів ревізії конституції, бо кабінет прем. Бартеля не цікавився тою справою, а ББ. нічого не зробив, щоби сойм на протязі довгих місяців занявся тієюж справою. Щойно в ост. тижнях міністри виступили офіціяльно, одначе в їх виступах є великі ріжниці. Бесідник є думки, що всі натяки, нібито уряд чи хто інший може вийти поза межі конституції, приносять державі найбільшу шкоду. Натяки ці ніколи не походять від бесідникового табору, а стрічається їх у консервативній пресі. ПІ стоїть на становищі леґальної та конституційної боротьби за демократію та соціялізм у границях конституції. Поза ці норми ППС. не вийде, але відіпре всі спроби держ. замаху з чийого будь боку. Справу *національних меншостей* бесідникова партія від довгого часу старалася поставити на денному порядку і з тієї причини нападав на ППС. т. зв. народовий табор і націоналісти нац. меншостей. Клюб ББ. не може якслід полагодити цю справу, бо т. зв. „зеспул сту“, що є в його лоні, такий червоний під націоналістичним оглядом, що найбільш нар. демократи у порівнянні з тим блідї. Одначе Польща має обовязки супроти себе самої найти розвязку тієї справи і бесідник вірить, що ніяка диктатура не зможе цього зробити, а можна це зробити лише при помочі переговорів з представниками нац. меншостей, отже лише на ґрунті парл. демократії. Найпильнішою справою є ліквідація теп. урядової системи. Не розходиться про кабінет Світальського. Ліквідація системи означає усунення того всього, завдяки чому виросли панове з ББ. Треба дійти до признання принципу, що військо служить для держави, а не для табору, партії чи достойника. ППС. з партіями лівиці вважає своїм обовязком зголосити внесення, що на осн. 58. § конституції домагатиметься уступлення теп. уряду. ППС. вірить, що коли президент покличе уряд здібний до льояльної та чесної ліквідації теп. системи правління, то такому урядові сойм не відмовить довіря.

Пос. Руґ (Визв.) говорив про тяжке положення селянства та зголосив приступлення до внесення заяви недовіря. Пос. Рибарський (НД) сказав, що його Клюб голосуватиме за заявою недовіря. Пос. Бирка говорив про заслуги міністра в господарських справах. Пос. Домбський (Ст. Хл.) зголосив форм. внесення про заяву недовіря для уряду. Посли Дембський (Пяст), Хацінський (ХД). Павлюк (НПР-правиця) заявили про свою готовість до праць над бюджетом, одначе до поважних праць потрібно спокійної атмосфери, а такої не дає відношення теп. уряду до сойму. Тому голосуватимуть за заявою недовіря.

Промова голови Українського Клюбу.

Пос. д-р Дм. Левицький стверджує, що незаперечним фактом є, що польсько-українські відносини ще більше загострилися. Бесідник не має на думці актів терору деяких українських організацій, лише відношення держ. влади та польської суспільности до українського населення Потравневий уряд перейшов в ост. році до найжахливішої реакції в ділянці гнету нац. меншости та щодо цього перевищив навіть уряд Хієно-Пяста. Діється це тоді, коли справа меншостей щораз виразніше стає справою міжнародньою. Ендеки мали щиру та визначену нар. програму, а санац. уряд послугується іншою тактикою. В першій добі говорить про толеранцію, а потім вибрали інший шлях т. зв. реґіоналізму, який не є нічим іншим лише продовжуванням утраквізації. Він навіть іще гірший, бо в зародку нищить окремішність українських інституцій. Панове Світальський та Славек поминули українців, коли йшло про наради над бюджетом і над конституцією. Створили окр. меншостеву групу, котра не повинна мішатися у вн. справи Польщі. Українці до плянів зміни конституції не привязують занадто великої ваги, бо й найідеальніша конституція не має значіння, коли її не вводять у життя. Коли маємо вибір між ворожим урядом і ворожим соймом, то волімо ворожий сойм, бо парляментаризм і демократія є всеж таки деякою гальмою для самоволі й у соймі бодай є ця трибуна, з якої можемо відкликатися до думки історії. Український Клюб голосуватиме за відкиненням бюджету.

Опісля промовляв пос. Ґрінбавм який сказав, що Жид. Клюб не має довіря для уряду Світальського, тому що він приноровлює до жидів недопустиму політику, яка не допускає до ексцесів супроти жидів, а з другого боку приноровлює екстермінаційну політику, що нищить госп. істнування жидів. В обороні парляментаризму Жид. Клюб. стоятиме на боці тих, що борються в обороні парл. демократії.

Пос. Бачинський (укр. соц. рад.) жалівся на гнет українського населення та на нищення самоврядувань у Сх. Галичині. Коли промовець торкнувся виборчих надужить, дійшло до сутички між ним і послами ББ. Після промови пос. Бачинського приняли внесення на перервання дискусії.

Марш. Дашинський повідомив, що зголошено внесення славянських меншостей на відкинення бюдж. преліминаря. Тому, що внесення це не здобуло більшости, то бюджет відіслали до комісії.

В пятницю буде мабуть голосування над внесенням Українського Клюбу та центроліву про заяву недовіря згідно з приписами реґуляміну, що внесення про заяву недовіря не можна переголосовувати на тому самому засіданні, лише на одному з найближчих. По ухваленні цього внесення наступить перерва в працях сойму, а до голосу прийде президент держави. Як уложаться відносини після ухвалення заяви недовіря годі покищо передбачити.

Палата льордів проти взаємин із СРСР.

Палата льордів приняла внесення Біркенгеда, яке стверджує, що навязання дипл. взаємин із СРСР у теперішній мент небажане.

У найбл. понеділок буде в палаті громад дебата над справою взаємин із СРСР. Консервативсти зголосять інтерпеляцію до міністра закорд. справ, чи не змінить свого становища, тому, що палата льордів приняла Біркенгедове внесення.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Напад комуністів.

Іду собі одного дня до Вовка,
Бо чоловік хотів щось попоїсти.
Аж чую: Там розмова і помовка:
На „Новий Час" напали комуністи".

Там діялись ґрізні, страшенні речі:
З Палієва зробили мармоляду,
Лужницький вліз з переляку до печі,
А машиністка скрилася в шуфляду".

Ну, скажете, це ж було вже не вчора,
Ця справа давно пилом споросла.
Алеж сьогодні люди всі говорять,
Що буде напад на редакцію „Діла".

І ось тепер я ходжу і думаю:
Що буде як нападуть комуністи?
Живіт я більший як Лужницький маю
І до печі не зможу вже залізти.

Я пробував, чи скриюся в шуфляду,
Та голову я маю так велику,
Що ні з переду, ані навіть з заду
Не влізу я в шуфляду і до віку.

Безрадно лажу, броджу я по місті,
Буйна уява щось ґрізне малює:
Біжить, біжить аж комуністів двісті,
Редакцію руйнує і плюндрує...

Але Хаїм Шпіц і Віннер бородатий,
Стріляють, бють, мене вцілила куля...
Бобинський кличе: панів напів рвати!
І кукає хриплива зла Зазуля.

Та я, хоч кров тече із носа мого,
Ще промовляю гласом як пророчим:
„Зазулько люба! До гнізда чужого
Ти свої яйця зносиш знов охоче?

Зазулько мила! Чи тобі не сором
Буть наймитом у Хаїма, у Шпіца
І те, що ми для народу створили
Торуйнувати палкою з заліза?

Чи правду кажуть ті казки народні,
Що де зазуля кукає край хати,
То хтось умре там завтра чи сьогодні,
Що там добра нікому не зазнати?

Чи правду каже казка, що в зазулю
Зміняє Бог за кару хлопця злого,
Що братові у серце стрілив кулю,
Що вбив сестру, повісив батька свого?

Чи справді ми так впали у болото,
Що ту Зазулю „Рада" похвалила,
І Хаїма хвалить, як срібло, злото,
Як ярий цвіт землі князя Данила?

Олесь Чмелик.

Вже лише 3 дні до

8. ГРУДНЯ

з тим речинцем здержуємо висилку часопису тим В. П. Передплатникам, що залягають у нас з передплатою.

НОВИНКИ

— **Чеки Т-ва „Просвіта".** З нинішним числом нашого часопису висилаємо чеки Т-ва „Просвіти" для улекшення нашому громадянству зложити і пересилати по призначенні жертву на „дар Просвіти". Ми певні, що все громадянство — в першу чергу все свідоме великих і важних завдань „Просвіти", не відкажеться від участи в творенні так доконче потрібного фонду до ведення освітньої праці серед народу. Спішім всі з належною помічю.

— **Програма концерту „Львівського Бояна",** що відбудеться в понеділок дня 9. грудня в салі Лисенка, заповідається інтересно й оригінально. Увійдуть до неї твори виключно німецьких романтиків, головнож Шумана і Брамса, вчасти також Шуберта і Ліста. „Боян" виконає два цикли із Шумана „Весни кохання" (Minnelieder) і велику вязанку Брамса „Пісні любови" (вальси), зложену з сольоспівів, дуетів, мужеських і мішаних хорів. Мужеський хор „Сурма" відспіває кілька мужеських хорів Шуберта і інших німецьких композиторів. Відома співачка п. О. Бандрівська виконає дві серії сольових пісень Шумана і Брамса, а піяністка п. Г. Левицька серію фортепянових творів Брамса й Ліста. Карти вступу продаються від сьогодня в книгарні Шевченка.

— **Дирекція міських театрів** пошукує людей, що мають гарні голоси і вміють читати ноти. Пробна авдиція відбудеться в суботу 7. ц. м. о год. 11-ій у Вел. Театрі

ЖАДАЙТЕ
французьких паперців
ДО КУРЕННЯ.
JOB
916 10

— **Учні бють професорам шиби?** „Газета Поранна" пише, що професорам коломийської гімназії Ів. Храпливому та Давидові Ерліхові учні вибили камінням 15 шиб. Причиною того биття шиб була надто строга поведінка професорів супроти цих учнів. Але тому, що дотепер не найдено виновників замаху на цілість професорських шиб, то ці відомости „Газети Поранної" треба брати з резервою, тим більше, що аматорами вибивання шиб бувають часом не тільки учні.

— **Вилучення громад в Жовківщині.** Розпорядком Ради польських міністрів, оголошеним дня 30. XI. в „Деннику Устав", вилучено з жовківського повіту і львівського воєвідства такі громади: Батятичі, Рожанка, Константинівка і Зубомости. Всі ці громади прилучено до повіту Камінка і до тернопільського воєвідства.

— **Двох вояків утопилося.** Дня 28. XI. ц. р. у чортківській реставрації Френкля між вояками і „цивільними" гостями прийшло до бійки, підчас якої був поранений вояк Якуб Урбанський та Шульвольф. Вояки, окружені зі всіх сторін цивілями, почали втікати, а не маючи можливости добігти до моста, вони кинулись одягнені в ріку Серет, щоби переплисти її. Але, в половині ріки двох вояків утопилося і на другий день витягнено один труп утопленого Альойза Сцієвака, а другого вояка ще й не найдено в ріці.

— **Горожанство українських іміґрантів у Польщі.** З Варшави повідомляють, що на просьбу українського Центрального Комітету, польське міністерство внутрішніх справ унормувало справу горожанства українських іміґрантів, які приїхали до Польщі перед 1929 р. На підставі віз одержаних у польських консулятах в Чехословаччині, українських іміґрантів ділиться на дві катеґорії: до першої належать ті, що служать у польських державних урядах, або в урядах самоуправлінь, а до другої катеґорії зачисляється українських іміґрантів, які служать на приватних службах. Перша катеґорія іміґрантів має побут у Польщі унормований автоматично вже своїм службовим відношенням до держави, а про іміґрантів другої катеґорії рішать воєвідства.

— **Серце В. Реймонта.** Дня 4. XII. в год. 10. рано у варшавськім костелі св. Хреста відбулася урочистість посвячення памяткової таблиці та урни, в якій вложено серце автора „Хлопів", Реймонта. На урочистість прибув президент Мосціцький, голова ради міністрів Світальський та кількох міністрів і члени родини Реймонта.

— **Новий прокуратор у Львові.** З Варшави пишуть, що прокуратор окружного суду в Лодзі д-р Марковський буде перенесений до Львова. Декрет перенесення вже підписаний.

— **Самогубство у вязниці.** В Зонненбурґу у вязниці перебував робітник Антін Ратайчак, засуджений на 15 літ за грабіж і вбивство. Від довшого часу управа вязниці давала йому працю у вязничній переплетні книжок. Він був майже задоволений цею роботою, завжди жартував і сміявся весело, аж одного дня його найшли у робітні із підрізаним горлом. Антін Ратайчак скінчив життя, підрізавши собі горло ножем, яким у переплетні обрізував обгортки книжок.

— **У мадярських вязницях.** Ліґа Оборони Прав Людини в Парижі розпочала акцію в напрямку звільнення, або бодай полекшення долі мадярського письменника Емеріха Вера, якого мадярський уряд засудив 1927 року на 5 літ вязниці за зневагу теперішньої мадярської влади, та за антидержавну пропаганду на Мадярщині. Ліґа Оборони Прав Людини дістала відомости, що цей поет вязень осліп у тюрмі і його здоровля наближається до катастрофи. Долею цього поета зацікавились теж французькі літературні кола, які висилають до мадярського уряду окрему петицію, домагаючись звільнення Емеріха Вера. Емеріх Вер є одним з визначних мадярських поетів, автор кількох і драм.

— **Три присуди смерти.** Зі Сальонік повідомляють, що тамошний військовий суд засудив трьох вояків на кару смерти за вбивство одного підстаршини. Присуд вже виконано.

— **Макензен має 80 літ.** Ґенерал Макензен, який народився 1849 р., святкує цього року свої 80-літні уродини. З нагоди цих уродин населення Поморя, де Макензен народився, улаштувало йому велике свято. На цьому святі Макензен прочитав свої спомини із часів світової війни. Як відомо, Макензен був командантом 17 корпуса, який вславився великими побідами на німецько-російськім фронті у Східній Прусії, потім цей ґенерал уславився побідною офензивою на румунському фронті. Про ті свої бої він і говорить у споминах.

— **Девята жертва помсти Тутанкамона.** „Н. В. Журналь" подає, що один з учасників розкопок гробниці Тутанкамона професор Беттель, помер наглою смертю підчас веселої гри в карти. Це мала би бути девята жертва помсти фараона. Як відомо, першою жертвою був льорд Керневон, який помер від укушення мухи, другою жертвою був секретар Керневона Картер, який помер від таємничої хороби, а дальше помер один рентґенольоґ і два фотоґрафи, що фотоґрафували мумію фараона.

— **Радіове получення між поліцією ріжних держав.** Для облекшення боротьби з міжнародніми бандитами і злочинцями, незабаром буде заведене радіове получення між дирекціями поліції таких держав: Австрії, Польщі, Німеччини, Чехословаччини, Данціґу та Швайцарії, а згодом і Мадярщини та Румунії. Центральною станицею тих получень буде станиця при дирекції берлінської поліції, яка буде кермувати всіми полученнями. Компетентні чинники переконані, що при помочі таких радіополучень унеможливиться утечу злочинців з одної держави до другої.

— **Буря над каналом Ля-Манш.** На днях над каналом Ля-Манш шаліла страшна буря. Скорість вітру доходила 100 км. на годину. Деякі кораблі спізнилися, деякі були пошкоджені. Наслідком бурі один німецький літак мусів перервати лет і осісти в одній ярі, а пасажирі того літака докінчили свою подорож залізницею.

— **Самовбивство в театрі.** В „Народнім Театрі" в Софії відбувалася вистава опери „Фавст". Підчас третьої дії, коли-то на сцені умирав Валентин, один із публики, богатий урядник Богославин витягнув револьвер і стрілив собі в чоло. На другий день він помер у лічниці, а в його кишенях найдено лист, у якому він признається, що застрілився з нещасливої любови до одної артистки, яка грала на сцені одну ролю з „Фавста".

— **Вписи на Приватні Учительські Курси (2-літні) для ґімназійних абсольвентів(ок) приймає Секретаріят щоденно від 5—7 год. веч. вул. Фредра ч. 1 (давне касино). Наука після програми державних учительських курсів.**
983 3—3

— **Фахову жіночу силу** до шиття церковних риз і до помочі при обслузі гостей **сейчас приймемо.** Зголошення слати на адресу: „**Священича Поміч**", Станиславів, Пасаж. 1009 2-?

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„ТРІО"*, КОМЕДІЯ НА 3 ДІЇ ЛЄНЦА.

Мистецька цяцька. Ніодної зайвої сцени, ніодної зайвої фрази. Проблєма подружжа „новітніх" людей, що рішають її чесно і яко мога розумно, признаючись до дурниць, які роблять, коли слухають свого серця або розуму. Все є справою досвіду! Щоби скласти пєсу на 3 дії з трьох осіб і не знудити слухача ні на одну хвилину, для цього треба бути майстром драматичної техніки і непересічним знавцем свого сюжету. Гра Малицької, Венґерка і Савана мистецька.

МАЛИЙ ТЕАТР: *„АДВОКАТ І РОЖІ"*, КОМЕДІЯ НА 3. ДІЇ ШАНЯВСЬКОГО.

Пєса з глибшим психольоґічним підкладом, небанальна в сюжеті, добре збудована. Автор назвав її комедією хіба тільки в такому розумінні як Дант свою „Божеську" або Бальзак „Людську". Над зовсім буденною (хоч і непересічною) історією життя адвоката блукає тінь якихсь глибших символів, яких автор ледве торкнувся, залишаючи їх з почуттям міри і власних сил тим зпоміж глядачів, які схотять піти самі за ними. Для решти досить самої реальної історії. Пєса не втратила би нічого, якби з неї пропустити деякі фільософічні діяльоґи, — загальна її ідея випливла би при помочі самої цікавої акції. Оповісти її тим, що не бачили, значило би зіпсувати їм настрій. Бридзінський створив справжній тип живої, глибокої людини. *(м. р.)*

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Памяти заслуженого педаґоґа і громадянина.

Дня 24. листопада ц. р. розпрощався зі світом бувший управитель української вселюдної школи ім. М. Шашкевича у Львові, бл. п. Йосиф Танчаковський. Покійний поклав для нашої школи і громади поважні заслуги і заслужив собі на те, аби передати їх для памяти будучих поколінь нашого міста.

Найперше згадаємо, що до нашої школи на-ходило в попередніх часах звичайно польські у-чительські сили, котрі, чуючись там чужими, пе-реходили скоро в польські школи і не приносили нашому заведенню ніякого хісна. Покійний був там довгі роки майже одиноким українським у-чителем. Він піклувався щиро нашою дітворою, удержував заєдно тісний звязок з львівською гро-мадою і надавав нашій школі належний їй укра-їнський характер. Численні ряди наших грома-дян, що вийшли з цієї школи, згадують вдячно батьківську працю, яку цей щирий і добросер-дечний педагог для них покладав.

Другим важним ділом його було поширення нашої школи на семиклясову. Треба знати, що близько сорок років істнувала наша школа у Львові лиш як чотирокласова і завдавала дітям, що бажали відтак переходити до учительської семинарії, або до промислової чи якої ремісничої школи, великі трудноші. Вони ж мусіли по скін-ченню своїх чотирьох кляс іти до польських шкіл, щоб, покінчивши в них вищі кляси (т. зв. виділові), могли добитися своєї цілі. Покійний звернув на ту аномалію увагу львівського гро-мадянства і спонукав його, що воно зажадало в р. 1917 від тодішнього комісаря міста д-ра Фідле-ра вищих кляс для своєї школи. Коли ж комісар згодився на це справедливе домагання наших громадян і дозволив перевести пробні вписи, По-кійний перевів перед феріями того ж року пробні вписи, а після корисного їх висліду отворив по феріях пяту клясу. На це підняли наші недруги в місті великий крик, що отвирається українську видідову школу (тоді одиноку в цілім краю!). До них прилучилися і шкільні інспектори (Волович і ін.!) та напирали і грозили Покійному, щоб роз-пустив записаних дітей. Одначе Покійний оперся мужно тому домаганню й основуючись на тім, що одержав від комісаря міста приказ перевести вступні вписи, отворив пяту клясу. За кару не іменовано його при розписанім тоді конкурсі ди-ректором нашої школи і приневолено докінчува-ти останню учительську службу в польській школі. Одначе Покійний переніс спокійно цю кривду і чувся щасливий, що виборов для львів-ської громади видідову школу. В найближчих роках поступали дальші кляси автоматично і дій-шли скоро до повних сімох кляс, хлопячих і діво-чих. Повна видідова школа стала великою благо-датю не лише для нашого міста, але й для цілого краю, бо давала нашій молоді змогу доповняти тут свою сільську науку і вступати відтак до ріжних практичних шкіл. А це превлажне діло було головно заслугою пок. Йосифа Таячко-вського.

Як референт фахового шкільництва „Р. Ш.", Покійний зробив теж немало. Всі ті перші тяжкі початки творення фахових шкіл, фахових курсів та навязування тіснішого контакту „Р. Ш." з ремісничими кругами треба в вдячністю припи-сати діяльности його особи. При цьому слід за-уважити, що свою силу й енергію посвятив По-кійний „Рідній Школі" безплатно.

Майже всі, що мали до діла з рідношкільним фаховим шкільництвом, звичайно зневірювалися при виді цих початкових організаційних трудно-щів. Покійний був у цьому відношенні рідким ви-їмком. Не зважаючи на свій вже поважний вік, він брався за цю працю з надзвичайною вірою та просто з якимсь молодечим, юнацьким запалом! Бо твердо вірив, що творення нових кадр фахо-во-освічених та кваліфікованих українських ро-бітників є рівнозначне з закладанням міцного, ґранітного фундаменту під тревалу будівлю на-шої Батьківщини.

Честь памяти Покійного!

*

Марія з Лопатинських Левицька, жена священика в Красній, проживши літ 65, упо-коїлася в Бозі дня 3. XII. 1929 р. Покійниця посвятила ціле своє життя опіці над найбідні-шими в селі і вихованню бездомних сиріт. — Вічна Їй память!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 6 грудня, год. 7·30. „Тріо", гост виступ Маліцької, Венґерка і Са-вана.

Субота, 7-го, год. 3·30 „Чудесний пер-стень" — вистава для дітей і молоді (ціни найнижчі).

Субота, 7-го, год. 7·30 „Тріо", гост. виступ Маліцької, Венґерка і Савана.

Неділя, 8-го, год. 3·30. „Це можеш ти казати своїй бабці".

Неділя, 8-го, год. 7·30, „Тріо", про-щальний виступ Маліцької, Венґерка і Савана.

Малий Міський Театр

Пятниця, 6 грудня, год. 7·30 „Адво-кат і рожі", гост виступ В. Бриндзін-ського.

Субота, 7-го год. 3·30. Світанок, день віч", гост виступ Маліцької і Вен-ґерка.

Субота, 7-го, год. 7·30. „Адвокат і ро-жі", гост. виступ В. Бриндзінського.

Неділя, 8-го, год. 3·30. „Світанок, день і віч", гост виступ Маліцької і Вен-ґерка.

Неділя, 8-го, год. 7·30. „Адвокат і рожі", гостинний виступ В. Бриндзін-ського.

Театр ревії „Гонґ" — в салі кіна „Ко-льосей":

Пятниця, 6. XII., „Гонґ Джез"; дві ви-стави: год. 7·30 і 9·30.

Субота, 7. XII., „Гонґ Джез"; дві ви-стави; год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

Аполльо: Жінка та пави (Кончіта Мон-тенеґро) (на осн. повісти Пера Люї)

Касіно: Прокляін крови.

Кольосей: Зелена бригада.

Лев: Грішне кохання.

Марусенька: Кохання в пустині.

Оаза: Йошівара (Бриґіда Гельм), Пат і Паташон, як летуни.

Палас: Звукова фільма: „Ню Йорк у ночі" (і наддаток: Ніна Тарасова: Дні щастя — по російськи, Риш. Бонелі: Пролог до „Паяців").

Пан: Вязень острова св. Олени.

Пасаж: Володар степів (Кем Мейнард). Гиждень Гомонта та Пата й американ-ська комедія.

Стилевий: Її перший цілунок.

Фатаморгана: Козацьке кохання (на осн. повісти Толстого „Козаки").

Химера: Блакитний вальс.

Утіха: Місто чудес (Фейрбенкс).

Програма радіо.

Субота 7. XII. 1929.

Варшава (1411,7) 18·00 Концерт для дітей. **Кравів** (312,8) 12.05 Концерт грамоф. плит. **Гельсінґфорс** (221,4) 19·30 Спів. **Ляйпціґ** (259) 20·00 Продукції хору. **Талін** (296) 20·15 Музика зі салі „Естонія". **Брно** (341,7) 16·30 Модерні твори легкої музики. **Льондон** (356,3) 21·15 Концерт квінтету. **Штутґарт** (360) Швайцарські народні дуети. **Гамбурґ** (372) 17·30 „Дзвони пустельника" опера. **Франкфурт** (390) 19·30 Концерт зі Штутґарту. **Берн** (403) 21·00 Веселий вечір з Базилї. **Берлін** (418) 17·00 По-пулярний концерт. **Стокгольм** (436) 19·45 Військова музика. **Рим** (441) 17·30 Пополудневий концерт. **Лянґенберґ** (473) 20·00 Веселий вечір. **Прага** (487) 18·50 Трансмісія з опери. **Міляно** (501) 12·30 Легка музика. **Брюссель** (509) 18·00 Тріо радіостації. **Відень** (516,3) 15·00 Концерт солістів. **Рига** (525) 19·10 Те-атральний вечір. **Мюнхен** (534) 20·05 Веселий вечір. **Будапешт** (550) 19·10 Концерт співака Сведа. **Москва** (825) 15·30 Концерт: Моцарт і Шуберт. **Ковно** (1935) 19·50 Концерт. **Париж** (17 5) 21·45 Французькі народні та кабаретові пісні.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

У „Поднці" п. Івана Кабаровського (ч. 269. з середи 4. грудня ц. р.) пропу-щено через похибку прізвище д-ра Мудь-кевича.

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Руська Бурса" в Стрию, відбудуться дня 14. XII в год. 7. веч або в год. 8. без огляду на комплєт, у кімнатах Укра-їнського Касина зі слідуючим порядком дня: 1) Справа затвердження контракту найму будинку Бурси. 2) Внесення чле-нів. — **Виділ Т-ва.** 1017 1—1

Повітове віче в Борщеві. Дня 9-го грудня ц. р. в год. 12-ій вполудне відбу-деться в Борщеві в салі Народнього Дому велике повітове віче, на якому будуть виголошені реферати: про само-управу, реферат організаційний і полі-тичний. Закликається все громадянство борщівського повіту взяти у вічу як найчисленнїйшу участь.

Позір, Старосамбірщина! Дня 10-го грудня ц. р. відбудеться в Старім Сам-борі, в год. 12-ій вполудне, нарада вій-тів і радних старосамбірського повіту в справі укладання громадських бюдже-тів. Того самого дня відбудуться і За-гальні Збори „Сільського Господаря". Проситься всіх війтів і радних старо-самбірського повіту прибути на нараду, а все наше селянство повіту закликається припильнувати громадських бю-джетів і показати, що наше селянство вміє боронити своєї слушної справи у громадській самоуправі.

Загальні Збори Товариства Філії „Союзу Українок" у Тернополі відбу-дуться дня 22. грудня 1929 р. о годині 4. по пол. в канцелярії Філії Просвіти в Тернополі при вул. Міцкевича ч. 9, з таким дневним порядком: 1) Відчитан-ня протоколу попередніх загальних збо-рів. 2) Звіт з діяльности Виділу за рік 1929. 3) Дискусія над звітом. 4) Уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 5) Вибір нового Виділу. 6) Внески і за-пити. — Виділ.

Бібліотека Т-ва „Просвіта" Львів, Ринок ч. 10. II. п. має найновіші і по-передні видання красного письменства краєві і заграничні, відчинена в днях: понеділок і середа від 4—6 год. попол., пятниця від 12—2 год. Умови дуже до-гідні. Члени Матірного Т-ва платять по-ловину. Інформації щодня від 8—11 год. 1026 1—1

Замісць вінка на домовину бл. п. Марії з Лопатинських Левицької, скла-дає син 50 зол. на Захист для сиріт і 50 зол. на Українських Інвалідів 1019

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛЮДЕЙ (обох полів) енергійних, інте-лігентних і четких — до постійної комерційної праці, в кожнім закутку Польщі — пошукується. Після чотиро-місячної проби, евентуальна стабілізація. Подання умотивовані точним життєпи-сом слати негайно під адресою: Krzyszto-fowicz, Lwów, Legjonów 1. 1015 2—3

Позір! Свій до свого! Позір!

ЯБЛОКА десерові, румунські 1-рядної якости по дуже приступній ціні в скринках від 50 кг., або в дрібній про-дажі від 10 кг. можна дістати в пивниці вул. Руська ч. 3. На бажання доставa до дому. 1020 1—2

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ згублену військо-ву книжечку виставлену через ПКУ Чортків на імя Іван Крушельниць-кий. 1023 1—3

ПОШУКУЮ інтелігентної женщини до 35 літ для виручення пані дому, голосного читання, евентуально знаючої також ручні роботи. Референції та услі-вя слати під адресою: Д-р Роман Кур-бас, адвокат, Рожнятів. 1024 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специаліст скірних, венеричних і сексуальних хороб **та лікарської косметики**

ординує від 8—10½, 14—18. в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Кріо-терапія. Сепараткові почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п.

826 **Телефон 65—87.** 25—?

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів пльом-бування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провін-ції полагоджується в найкоротшому часі П. Т. Урядовцям і студентам значна зниж-ка. Поменші в сплатах. Тел. 65—73

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland - Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове ко-то в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 3—?

44-ті ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів

НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

КРАЄВОГО СОЮЗА СПОЖИВЧОГО,

кооперативи з відповідальністю уді-лами у Львові,

відбудуться **в четвер, дня 26. гру-дня 1929 р. о год. 10-ій з рана в салі Т-ва „СОКІЛ" у Львові, при вул. Руській ч. 20. — з ось яким порядком дня:**

1) Відкриття Загальних Зборів (§. 93. стат.).

2) Верифікація протоколу 43-их Зви-чайних Загальних Зборів Уповноважне-них з 8. 12. 1928 р. (§ 94 стат.).

3) Звідомлення з діяльности, біланс за діл. рік 1928/29, програма праці і розділ чистого зиску (§. 96, т. 1. і 5. стат.).

4) Звідомлення Головного Контрольно-го Комітету (§ 110 стат.) і його внесен-ня дотично абсолюторії Надзірній Раді і Дирекції за рік 1928/29 (§. 112. стат.).

5) Доповняючий вибір Надзірної Ради, а то: членів на час від 1929/30 до 1931/32 і заступників на рік 1929/30 (§§. 65, 66 і 96 ст.).

6) Вибір Головного Контрольного Ко-мітету на адмін. рік 1929/30. (§. 96 і 109 стат.).

7) Вибір уповажнених на час 1929/30 до 1931/32 (згідно з постановами ордина-ції виборчої з 9/5 1923, по думці §. 100. стат.).

8) Означення найвисшої суми зобова-зань, які Народна Торговля може затя-гнути (§. 96, т. 11. стат.) і означення найвисшої межі кредиту, який Народна Торговля може уділити одному членові (§. 96. т. 12 ст.).

9) Означення висоти презенційної нар-ки для членів Надзірної Ради і винаго-роди для членів Головного Контрольно-го Комітету (§. 96, уст. 2. стат.).

10) Внесення членів (§. 92, т. 2 стат. і запити (§. 92, т. 4 стат.).

Затверджені річні звідомлення рахун-кові і біланс за рік 1928/29 виложені є до перегляду Вп. Членами в домівці „На-родної Торговлі" у Львові, Ринок ч. 36/I в годинах урядових центрального бюра від слідуючого дня після отсього опові-щення аж до останнього дня перед За-гальними Зборами (§§ 89 і 142 стат.).

Якщо на Загальні Збори Членів в о-значеній годині не явиться статутово приписаний комплєт, відбудуться після упливу години від часу, на який Загаль-ні Збори визначено з тим самим дневним порядком і в тій самій домівці другі Загальні Збори Членів, які стаються правосильні без огляду на висоту репре-зентованої на них суми уділів і без о-гляду на скількість присутніх на них членів. (§. 91. стат.).

За Надзірну Раду „Народної Торговлі" КРАЄВОГО СОЮЗА СПОЖИВЧОГО, кооперативи з відпов. уділами у Львові.

Львів, дня 22. листопада 1929.

Д-р Степан Федак, в. р. президент Н. Р.

Інж. Юліян Мудрак в. р. секретар Н. Р.

1018 1—1

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10